

ซอฟต์แวร์

กับผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบ

วราวิชญ์ สุขวาทะ ^{1*}

กฤตกมล อภิบาลศรี ²

รับบทความ: 25 ธันวาคม 2566 แก้ไขบทความ: 24 กุมภาพันธ์ 2567 ตอบรับบทความ: 29 กุมภาพันธ์ 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ การใช้ซอฟต์แวร์ของผู้บริหารเป็นการใช้อำนาจที่ได้รับการยอมรับมากกว่าการใช้อำนาจด้วยการบังคับข่มขู่ ซอฟต์แวร์เกิดจากกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์ 2) นวัตกรรม 3) เลื่อมใส และ 4) ค่านิยม ผู้บริหารควรใช้ซอฟต์แวร์อย่างมีศาสตร์และศิลป์เป็นต้นแบบที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี ในบทความนี้ได้นำมาเชื่อมโยงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 ประกอบด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 7 ประการ ได้แก่ 1) มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง 2) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 3) มีวินัยและความรับผิดชอบ เคารพกฎหมายบ้านเมือง 4) มีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 5) ไม่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดอื่นใดในขณะปฏิบัติงาน 6) มีจิตใจเข้มแข็งและมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม และ 7) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม เพื่อให้ผู้บริหารจิตอาสาเป็นต้นแบบที่ดี และเป็นการวางกรอบการใช้ซอฟต์แวร์ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลแบ่งปันซึ่งกันและกัน เป็นการกระทำด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความสามารถ จนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันในที่สุด

คำสำคัญ: ซอฟต์แวร์ ผู้บริหารต้นแบบ จิตอาสา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

* อีเมล: tae.2.cool@gmail.com

² นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Volunteer Administrators Model with Soft Power

Warawich Sukvorawat ^{1*}

Kritkamol Apibansri ²

Abstract

The purpose of this article to present that the use of soft power by executives is a more accepted use of power than the use of power through coercion. Soft power comes from a 4-step process. Including 1) Image 2) Respect 3) Admiration and 4) Values. School administrators should use soft power with knowledge and skills. Be a good role model for your subordinates. In acting as a good role model this article has been linked to the 7 desirable characteristics of the Royal Volunteer Project 904, namely: 1) Be honest, sacrifice, patient, and consider the interests of the public more than your interests. 2) Have morals and maintain honesty. Wish good to others Be generous and share. 3) Have discipline and responsibility. Respect the laws of the country 4) Have polite manners and speech. 5) Do not drink alcohol or use any other drugs while working. 6) Have a strong mind and a good attitude in working for the public. and 7) Preserve the good Thai culture and traditions. To make volunteer administrators a good role model it sets the framework for using soft power to benefit society. And it is about helping and sharing. It is an act of willingness. Full capacity until finally reaching the goals that we set together.

Keywords: Soft Power, Administrators Model, Volunteer

¹ Student at Master of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

* Email: tae.2.cool@gmail.com

² Student at Master of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

บทนำ

การบริหารการศึกษาและสถานศึกษาไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า “อำนาจ” เป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน การใช้อำนาจในการบริหารเป็นศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหาร “อำนาจ” เป็นความสามารถที่ทำให้ผู้อื่นกระทำในสิ่งที่พวกเขาไม่อยากทำ การได้มาซึ่งอำนาจมีหลายวิธีการ ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มาของอำนาจและพฤติกรรม หรือกิจกรรมที่นำไปสู่การได้อำนาจ สำหรับรูปแบบอำนาจหลักมีอยู่สองประการ ได้แก่ ซอฟต์พาวเวอร์ (soft power) และฮาร์ดพาวเวอร์ (hard power) (สุรชาติ บำรุงสุข, 2557: 1) ผู้นำประเทศในระดับโลกได้หันมาขยายอิทธิพลของตนไปยังภูมิภาคต่าง ๆ โดยอาศัยซอฟต์พาวเวอร์มากยิ่งขึ้น ซอฟต์พาวเวอร์มีลักษณะสำคัญอยู่ที่การชักจูงโน้มน้าวประเทศอื่นให้ปฏิบัติตามความประสงค์ โดยสร้างเสน่ห์ ภาพลักษณ์ ความชื่นชม และความสมัครใจ พร้อมร่วมมือกันต่อไป

อำนาจในลักษณะนี้มักเป็นที่ยอมรับมากกว่าฮาร์ดพาวเวอร์ (อิงอร เนตรานนท์, 2563: 34)

ซอฟต์พาวเวอร์ ถูกกล่าวถึงในภาพกว้าง เช่น การขยายอำนาจของประเทศ การเผยแพร่วัฒนธรรม อีกทั้ง ซอฟต์พาวเวอร์อาจถูกนำไปใช้ทั้งในเจตนาที่ดีและไม่ดี หากถูกใช้ในทางที่ไม่ดีอาจเกิดผลเสียในวงกว้าง ตัวอย่าง เช่น ออดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำแห่งนาซีเยอรมนี ผู้จุดชนวนสงครามโลกครั้งที่ 2 ในทวีปยุโรป หนึ่งในนโยบายทางการเมืองของเขานำไปสู่การทำลายล้างปฏิบัติทางการเมืองลัทธิชาตินิยมสังคมนิยม และปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดฮอโลคอสต์ทั่วทั้งทวีปยุโรป ฮอโลคอสต์ หมายถึง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (พันธุ์ชาติ) ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งนาซีเยอรมันและผู้ให้การสนับสนุนท้องถิ่นชาวเยอรมันในยุโรปประมาณหกล้านคนอย่างเป็นระบบ ออดอล์ฟ ฮิตเลอร์ใช้ซอฟต์พาวเวอร์จากภาพลักษณ์และชื่อเสียง รวมถึงการกล่าวปราศรัยโดยใช้วาทศิลป์ที่ราวกับการสะกดจิตให้ผู้คนคล้อยตามความคิดของตน ซึ่งผลกระทบท้ายสุดจากซอฟต์พาวเวอร์ของเขาทำให้เกิดผลเสียร้ายแรงต่อผู้คนชาวยิว

ดังนั้น ซอฟต์พาวเวอร์ เปรียบเสมือน “ดาบสองคม” คือ มีทั้งคุณประโยชน์และโทษมหันต์ การศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นบ่มเพาะนิสัยของเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของประเทศชาติ การใช้ซอฟต์พาวเวอร์เป็นการชักจูงโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยไม่ต้องมีการบังคับข่มขู่ จุดเริ่มต้นในการพัฒนาการศึกษา คือผู้บริหารควรเป็นต้นแบบที่ดี ดังคำกล่าวที่ว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน” นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ทำให้เกิดการแข่งขัน แข่งแย่งชิงดี ขาดซึ่งวัฒนธรรมการแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บทความนี้มีเป้าหมายในการนำเสนอการใช้ซอฟต์พาวเวอร์ในทางการศึกษา โดยมีต้นแบบเป็นผู้บริหารที่มีจิตอาสาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ก่อเกิดวัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์กรแห่งการแบ่งปันและองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืน

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัยโดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ความหมายและความสำคัญของจิตอาสา

สังคมในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการเร่งรีบในการใช้ชีวิตประจำวัน จนในบางครั้งเราหลงลืมความเป็นวัฒนธรรมที่ดี วัฒนธรรมแห่งการแบ่งปัน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญของจิตอาสา โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หน่วยราชการในพระองค์ 904 ร่วมกันจัดโครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในระยะเริ่มแรก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชปณิธานในการบำเพ็ญประโยชน์พื้นที่ชุมชนโดยรอบพระราชวังดุสิตเป็นการทำความดีด้วยหัวใจถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ หน่วยทหารรักษาพระองค์ ข้าราชการบริพารในพระองค์ร่วมกับประชาชนจิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ” ร่วมกันดูแลและพัฒนาพื้นที่จากชุมชนเล็ก ๆ รอบพระราชวังดุสิตขยายสู่พื้นที่โดยรวมของประเทศในการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป (หน่วยราชการในพระองค์, 2566 : ออนไลน์)

ความหมายของ “จิตอาสา” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ “จิตอาสา” ดังนี้ “จิต” เป็นคำนาม หมายถึง ใจ สิ่งที่มีหน้าที่รู้คิดและนึก “อาสา” เป็นคำกริยา หมายถึง เสนอตัวเข้ารับทำ ดังนั้น “จิตอาสา” จึงหมายถึง จิตแห่งการให้ความดีงามทั้งปวงแก่เพื่อนมนุษย์โดยเต็มใจสมัครใจอิมใจ ซาบซึ้งใจ ปิติสุข พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย แรงสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ในการทำกิจกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูตายเมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับผู้คน เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีและเห็นน้ำตาเปลี่ยนแปลงเป็นรอยยิ้ม เป็นจิตที่เปี่ยมด้วย “บุญ” คือ ความสงบเยือกเย็นและพลังแห่งความดี อีกทั้งยังช่วยลด “อัตรากา” หรือความเป็นตัวตนของตนเองลงได้ ความหมายของจิตอาสา “เราทำความดีด้วยหัวใจ” หมายถึง ประชาชนทุกหมู่เหล่าทั้งในและต่างประเทศที่สมัครใจช่วยเหลือผู้อื่นยอมเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาในการทำงานที่เป็นสาธารณประโยชน์ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ (หน่วยราชการในพระองค์, 2566 : ออนไลน์) นอกจากนี้จิตอาสายังมีความหมายว่า การมีจิต รู้คิด เมตตา กรุณา สำนึกยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม มีความต้องการเสนอตนเองหรืออาสาเข้าช่วยในส่วนที่ตนสามารถทำหรือช่วยเหลือได้ ด้วยความสมัครใจและเต็มใจ เพื่อให้ความช่วยเหลือและเกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่นหรือสังคม (วราภรณ์ เหลืองวิไล และคณะ, 2564: 338) นอกจากนี้จิตอาสายังมีความสำคัญที่ส่งผลต่อส่วนรวม โดยจิตอาสาทำให้บุคคล

มีความคิดขั้นสูงช่วยยกระดับจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยเมตตา จิตอาสามุ่งเน้นการให้มากกว่าการรับ ทำให้ได้พบความสุขที่มีคุณค่ากว่าความสุขจากการรับ บุคคลที่มีจิตอาสาย่อมเป็นที่รักใคร่ของบุคคลรอบข้างเพราะมองเห็นคุณค่าในคนที่อยู่ในบุคคลนั้น นอกจากนี้ยังเป็นการผูกมิตรแท้ได้อย่างยั่งยืน ทำให้สังคมมีการแบ่งปันการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้สังคมน่าอยู่และเป็นสังคมคุณภาพที่ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (ประพันธ์ ศุภสร และคณะ, 2555 อ้างใน รวีวรรณ วงศ์เดชาพันธ์ และศักดิ์ดา หารเทศ, 2564: 151)

จึงสรุปได้ว่า จิตอาสา หมายถึง การเสนอตนทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณประโยชน์ และเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลแบ่งปันซึ่งกันและกัน เป็นการกระทำด้วยความเต็มใจ สมัครใจช่วยเหลือผู้อื่น สละแรงกายแรงใจ อย่างเต็มกำลังความสามารถ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ คือ อะไร ?

ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ถูกกล่าวถึงบ่อยครั้งในสังคมยุคปัจจุบัน จากสัมภาษณ์พิเศษ (ดอน ปรมัตถ์วินัย, 2561 อ้างใน ชาดา เจริญวิทยา, 2565 : 82) ให้แนวคิดที่ว่าประเทศไทยมีลักษณะเด่นในการใช้ “Soft Power Diplomacy” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการนำเสนอจุดเด่นต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น เอกลักษณ์วัฒนธรรม อาหารไทย แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากสังคมโลก จุดเด่นต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจน จนส่งผลให้เกิดการยอมรับตามมา คำว่า “ซอฟต์แวร์พาวเวอร์” ใช้เรียกทับศัพท์หมายถึง “อำนาจทางวัฒนธรรม” ที่แฝงในกิจกรรมต่าง ๆ ตามบริบทของการดำเนินนโยบายสาธารณะโดยสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ในรูปแบบการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาสังคมทุกระดับได้รับรู้เพื่อทำให้ผู้ที่อยู่ได้อำนาจนี้ได้แนวคิดค่านิยมตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการสร้างเสน่ห์ สร้างความชื่นชมภาพลักษณ์พร้อมให้ความร่วมมือ เพราะได้รับการยอมรับมากกว่าการใช้อำนาจบังคับจากแบบฮาร์ดพาวเวอร์ (ชาดา เจริญวิทยา, 2565: 71) โดยซอฟต์แวร์พาวเวอร์ที่ถูกกล่าวถึงในประเทศไทย ได้แก่ พุทธศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ องค์การเชิงสถาบัน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชาวพุทธ เอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นไทย ค่านิยม นโยบายรัฐ ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านไทย อาหารไทยละคร/ภาพยนตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ การทูต/นโยบายต่างประเทศ การแพทย์ทันสมัยและการแพทย์สมุนไพรไทย สถาบันการศึกษา (อิงอร เนตรานนท์, 2563 : 33) โดยผลของการใช้ซอฟต์แวร์พาวเวอร์เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่มีความดึงดูดใจที่ไม่สามารถจับต้องได้ ชักจูงบุคคลให้คล้อยตามจุดประสงค์ของผู้ใช้อำนาจโดยปราศจากการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนสิ่งใด ๆ ดังนั้น กุญแจสำคัญของการใช้ซอฟต์แวร์พาวเวอร์ คือ ปัจจัยด้านความดึงดูดใจไม่ใช้การคุกคามหรือการเสนอการแลกเปลี่ยนแบบยืมยืมแถม จะเห็นได้ว่าหากการใช้ฮาร์ดพาวเวอร์ คือ การเปลี่ยนเพียงแค่พฤติกรรมของผู้อื่นผ่านการบังคับขู่เข็ญ ส่วนซอฟต์แวร์พาวเวอร์ คือ การเปลี่ยนใจผู้อื่นให้คล้อยตามทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตาม จากความเคารพนับถือ ชื่นชมในภาพลักษณ์ปราศจากการบังคับ ข่มขู่ (พีระ เจริญวัฒนกุล, 2561: 247) นอกจากนี้ พรทิพย์

ตันติวิเศษศักดิ์ และเพียรใจ โพธิ์ถาวร (2566 : 221) ได้ให้ความหมายของซอฟต์แวร์ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้ผู้อื่นคล้อยตามจุดประสงค์ของผู้ใช้อานาจ ต้องการให้เกิดผลตามความปรารถนาโดยปราศจากการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนใด ๆ โดยส่วนใหญ่ซอฟต์แวร์ มักถูกกล่าวถึงในด้านองค์กรเชิงสถาบัน วัฒนธรรม อาหารหรือการท่องเที่ยว แต่ผู้บริหารสามารถปรับประยุกต์ซอฟต์แวร์ให้ใช้กับการบริหารได้ โดยผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

จึงสรุปได้ว่า ซอฟต์แวร์ หมายถึง ความตั้งใจในการชักจูงให้ผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจ เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือปฏิบัติตามความประสงค์รวมถึงดำเนินการตามเป้าหมาย ผ่านการทำกิจกรรมโดยปราศจากการบังคับ ข่มขู่ ซึ่งเกิดจากภาพลักษณ์ การยอมรับ ความเลื่อมใส และค่านิยม พร้อมทั้งร่วมมือกันเป็นหนึ่งเดียว

กระบวนการที่ทำให้เกิดซอฟต์แวร์

ดังสรุปในข้างต้นไว้ว่า ซอฟต์แวร์ หมายถึง การตั้งใจในการชักจูงผู้คนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยปราศจากการบังคับ ข่มขู่ แล้วกระบวนการที่ทำให้เกิดซอฟต์แวร์ ควรมีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร บทความนี้มีความต้องการนำเสนอกระบวนการที่ส่งผลให้เกิดซอฟต์แวร์ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, ออนไลน์) ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่ส่งผลให้เกิดซอฟต์แวร์ได้ ภาพลักษณ์ส่งผลให้เกิดความชื่นชมในตัวบุคคลที่มีภาพลักษณ์ที่ดี เปรียบได้กับความประทับใจแรกเห็น เมื่อมีภาพลักษณ์ที่ดีย่อมมีข้อได้เปรียบในการใช้ซอฟต์แวร์

2. นับถือ หมายถึง การเชื่อถือ ยึดมั่น เคารพ ยกย่อง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, ออนไลน์) เมื่อตัวบุคคลหนึ่งเกิดภาพลักษณ์ที่ดีจนบุคคลอื่น ๆ เกิดความชื่นชมแล้ว กระบวนการที่ตามมา คือ การยอมรับนับถือในตัวบุคคลนั้น ๆ จนเกิดความเคารพ ยกย่อง เชิดชู มีความพึงพอใจ เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา บางครั้งอาจแสดงออกในทางการยกย่องชมเชย

3. เลื่อมใส หมายถึง มีความน่าเชื่อถือ มีจิตยินดี เห็นชอบด้วย (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, ออนไลน์) ความเลื่อมใสเป็นอีกระดับหนึ่งของการยกย่อง เชิดชู มากกว่าการนับถือ ส่วนใหญ่มักถูกกล่าวถึงในแง่ของศาสนา แต่ในบางครั้งการเกิดความเลื่อมใสสามารถเกิดกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้เช่นกัน

4. ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, ออนไลน์) ค่านิยมเปรียบเสมือนจุดสูงสุดของซอฟต์แวร์

พาวเวอร์ ไม่เพียงแค่เป็นสิ่งที่บุคคลหรือสังคมยอมรับ แต่เป็นสิ่งที่สามารถกำหนดการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้โดยอาศัยค่านิยมเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ

สรุปได้ว่า กระบวนการเกิดซอฟต์แวร์อาศัยระยะเวลาในการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนโดยปราศจากการบังคับ การพัฒนาพัฒนาซอฟต์แวร์เปรียบเสมือน บันได 4 ขั้น เริ่มต้นจากภาพลักษณ์ที่ดี จนเกิดการชื่นชมในตัวบุคคล และพัฒนาความสัมพันธ์จนเกิดความยอมรับนับถือ ส่งผลให้เกิดความเลื่อมใส ในตัวผู้บริหารที่เป็นผู้นำ ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรและเป็นค่านิยม ที่ตัวกำหนดแนวคิด การกระทำของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษานั้น ๆ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 บันได 4 ขั้น สู่การเกิดซอฟต์แวร์

ที่มา: พัฒนาและสังเคราะห์โดยคณะผู้เขียน

ซอฟต์แวร์ใช้กับการศึกษาได้อย่างไร ?

ความสำเร็จของการศึกษาและระบบการศึกษาของประเทศมีความสัมพันธ์กับซอฟต์แวร์ ความสำเร็จของการศึกษามาจากความสามารถในการสร้างภาพลักษณ์ทางการศึกษาเชิงบวก ความสัมพันธ์ภายในองค์กรการศึกษา และมาตรฐานทางวัฒนธรรมการศึกษา จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการศึกษาตามมาตรา 4 ไว้ว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม

การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้มีกำหนดความมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาตามมาตรา 7 ไว้ดังนี้ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 3) จะเห็นได้ว่าความหมายและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่ความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสานทางด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ถือเป็นหนึ่งในซอฟต์แวร์ทางการศึกษา แต่การจะทำให้ซอฟต์แวร์มีพลังอำนาจเพิ่มมากขึ้น ทำให้การศึกษาพัฒนาในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องมีผู้เริ่มต้น ผู้นำทางการศึกษา ผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ซอฟต์แวร์ในการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยไม่ต้องใช้การบังคับข่มขู่ เป็นที่ยอมรับและเกิดผลดี ด้วยการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในองค์กร แต่หากการบริหารงานเกิดการบังคับ ข่มขู่ ย่อมส่งผลต่อความเคารพนับถือของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อผู้บริหาร เมื่อไร้ซึ่งความเคารพนับถือ สิ่งตามมาคือความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในองค์กรทางการศึกษา จนเป็นอุปสรรคในการบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมในองค์กร ให้เป็นองค์กรแห่งการแบ่งปัน องค์กรแห่งความสุข ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ที่สำคัญที่สุดผู้บริหารควรประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความเคารพนับถือ เกิดความเลื่อมใส เพื่อโน้มน้าวให้เกิดการมีส่วนร่วมในดำเนินงานด้านต่าง ๆ และพัฒนาการศึกษา ให้ตรงตามจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ใครคือผู้ที่สามารถขับเคลื่อนซอฟต์แวร์กับการศึกษา ?

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา การบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาจะดำเนินไปได้ด้วยดีและบรรลุเป้าหมายจนประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับคุณลักษณะหลายประการ ผู้บริหารต้องมีความรู้มีการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์นั่นคือศาสตร์ในการบริหารจัดการ การพัฒนาการศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งก็คือภาพลักษณ์ของการศึกษา การพัฒนาภาพลักษณ์ผู้บริหารด้วยการอาศัยทักษะความสามารถและประสบการณ์ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จนั่นคือศิลป์ในการบริหาร (เทพรัตน์ ดาวเรือง, 2560: 15) ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่ต้องมีการโน้มน้าวครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดการคล้อย

ตาม ยอมรับ ทุ่มความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารที่มีคุณภาพสามารถบริหารจัดการหน่วยงานทางการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานทางการศึกษา จะต้องมีส่วนนำซึ่งผู้นำจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้นำที่เป็นทางการ หมายถึง ผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ 2) ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ หมายถึง บุคคลที่ได้รับความเชื่อถือหรือมีความสามารถในการนำพาครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการสิ่งต่าง ๆ แต่ไม่ได้รับการแต่งตั้งตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ จากที่กล่าวถึงลักษณะของผู้นำใน 2 ลักษณะข้างต้นนี้ ผู้บริหารที่ดีควรเป็นผู้บริหารที่มีทั้ง 2 ลักษณะ เพราะเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการกำกับติดตามการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือเมื่อประสบปัญหาหรือมีการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์จะต้องอาศัยความมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในการตัดสินใจที่จะกำหนดทิศทางให้หน่วยงานทางการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ จึงกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหาร ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า leadership หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้บริหาร มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกเพื่อนำพาหน่วยงานทางการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน (สุริยา เตยสร้อย และคณะ, 2565: 82 - 83) นอกจากนี้ การปฏิบัติตนให้มีคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงาน ในหน่วยงานทางการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะสามารถสร้างความเคารพนับถือ เลื่อมใส และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งยังก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน สามารถจูงใจให้ผู้ครูและบุคลากรทางการศึกษายินดีปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ ทำให้เกิดความสามัคคี รักใคร่ปรองดอง (อาคม มากมีทรัพย์, 2557 : 307) ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำพาหน่วยงานทางการศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี ในการปรับตัวให้เหมาะสมกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารต้องก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางปฏิบัติ และวัฒนธรรมของหน่วยงานทางการศึกษา (Sheninger, 2014 อ้างใน ภัทธานิชช์ พุฒิเรืองศักดิ์ และไพฑูรย์ แววงค์, 2566: 38)

จึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารควรเป็นผู้นำอย่างแท้จริง ทั้งในทางโครงสร้างการปฏิบัติงานและผู้นำในทางปฏิบัติตน มีภาวะผู้นำเป็นต้นแบบที่ดี ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการสร้างการยอมรับนับถือ ความเชื่อ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของหน่วยงานทางการศึกษาจนก่อให้เกิดความพึงพอใจและความเต็มใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สู่เป้าหมายที่วางไว้ ฉะนั้นผู้ที่เหมาะสมในขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ทางการศึกษาจึงเป็นผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งในทางโครงสร้างมีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้ซอฟต์แวร์ในการบริหารให้ประสบความสำเร็จ ก่อเกิดวัฒนธรรมที่ดี ก่อให้เกิดองค์กรแห่งการแบ่งปันและองค์กรแห่งความสุข

คุณลักษณะของผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบ

ผู้บริหารที่เป็นที่รักของครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีคุณลักษณะพิเศษที่เป็นต้นแบบ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตอาสา เป็นผู้นำเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ เนื่องจากผู้บริหารจิตอาสาจะนำพาครูและบุคลากรทางการศึกษาทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ด้วยความสมัครใจ ก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการแบ่งปัน ส่งผลให้หน่วยงานทางการศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุข จากโครงการจิตอาสาพระราชทาน ได้มีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของจิตอาสาพระราชทาน 904 ไร่ 7 ประการ ดังนี้ 1) มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง 2) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 3) มีวินัยและความรับผิดชอบต่อ เคารพกฎหมายบ้านเมือง 4) มีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 5) ไม่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดอื่นใดในขณะที่ปฏิบัติงาน 6) มีจิตใจเข้มแข็งและมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม 7) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงามผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ (หน่วยราชการในพระองค์, 2566 : ออนไลน์) ผู้บริหารสามารถยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 ไร่ 7 ประการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จนเป็นที่ยอมรับนับถือ เกิดความเลื่อมใส ปฏิบัติตนตามผู้บริหารที่เป็นต้นแบบด้านจิตอาสา

คุณลักษณะของผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบกับการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 ไร่ 7 ประการ เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อเป็นต้นแบบที่ดีของผู้บริหาร ซึ่งส่งผลที่เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กับหน่วยงานทางการศึกษาและชุมชนโดยรอบ ดังนี้

1. มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ผู้บริหารที่คำนึงถึงเป้าหมายหลักขององค์กร มีความซื่อสัตย์ เสียสละร่างกาย แรงใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ เต็มกำลังความสามารถ เป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้ความรู้ความสามารถ พัฒนาหน่วยงานทางการศึกษาโดยยึดความสำเร็จและประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

2. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน ผู้บริหารที่มีความหวังดีต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาคำพูด รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปัน เป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในหน่วยงานทางการศึกษา จนก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการแบ่งปันเกิดขึ้น

3. มีวินัยและความรับผิดชอบต่อ เคารพกฎหมายบ้านเมือง ผู้บริหารที่มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อ เคารพกฎ จะเป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในด้านการรักษากฎระเบียบเมื่อทุกคนในหน่วยงานทางการศึกษา รู้จักหน้าที่ รู้จักความรับผิดชอบต่อ และรักษา กฎ จะไม่มีการเอารัดเอาเปรียบเกิดขึ้น

4. **มีกริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย** ผู้บริหารที่มีภาพลักษณ์ที่ดี สุภาพเรียบร้อย เป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดความชื่นชม รวมถึงการใช้วาจาสุภาพจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหน่วยงานทางการศึกษา

5. **ไม่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดอื่นใดในขณะปฏิบัติงาน** ผู้บริหารที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขทั้งหลาย เป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตาม ส่งผลต่อการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติงานเต็มความสามารถ เนื่องจากอบายมุขทั้งหลายส่งผลเสียต่อหน่วยงานทางการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนทำให้ศักยภาพในการปฏิบัติงานลดลง

6. **มีจิตใจเข้มแข็งและมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม** ผู้บริหารที่มีทัศนคติที่ดีมีจิตใจเข้มแข็ง เป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทัศนคติเชิงบวก อดทนและก้าวข้ามผ่านอุปสรรคในการทำงาน แม้ในบางครั้งอาจเกิดปัญหาระหว่างการดำเนินงานแต่ทัศนคติเชิงบวกทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ

7. **รักษาวรรณธรรมประเพณีไทยอันดีงาม** ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ ผู้บริหารที่มีความนอบน้อมต่อผู้ใหญ่ รวมถึงการรักษาวรรณธรรมอันดีของไทย เป็นต้นแบบให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดความเคารพต่อผู้บริหาร การดำเนินงานต่าง ๆ ก่อให้เกิดวัฒนธรรมขององค์กรที่ใหเกียรติซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์โครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 ทั้ง 7 ประการ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะดังกล่าวถือได้ว่าเป็นผู้บริหารต้นแบบด้านจิตอาสา เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีการเผื่อแผ่แบ่งปันและเป็นต้นแบบที่ดีให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตาม ดังภาพที่ 2

ภาพที่2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์จิตอาสาตามโครงการพระราชทานสู่การเป็นผู้บริหารจิตอาสา

ที่มา: พัฒนาและสังเคราะห์โดยคณะผู้เขียน

ซอฟต์แวร์เวิร์กกับผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบ

ผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบ เป็นผู้นำที่แท้จริงทั้งในทางโครงสร้างหน้าที่และเป็นผู้นำในทางการปฏิบัติงานมีภาวะผู้นำด้วยคุณลักษณะของผู้บริหารจิตอาสา 904 ทั้ง 7 ประการ

คือ 1) มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง 2) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 3) มีวินัยและความรับผิดชอบ เคารพกฎหมาย บ้านเมือง 4) มีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 5) ไม่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดอื่นใดในขณะปฏิบัติงาน 6) มีจิตใจเข้มแข็งและมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม และ 7) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม ผู้ที่รู้จักการเคารพผู้ใหญ่ การเป็นผู้บริหารจิตอาสา ก่อให้เกิดบันได 4 ขั้นของซอฟต์แวร์ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์ 2) นับถือ 3) ความเชื่อ และ 4) ค่านิยม จากการเป็นผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบ นอกจากทำให้เกิดซอฟต์แวร์แล้ว คุณลักษณะดังกล่าวยังเป็นสิ่งที่ดีต่อการใช้ซอฟต์แวร์ของผู้บริหาร ให้ผู้บริหารใช้ซอฟต์แวร์ในทางที่ถูกที่ควรใช้อำนาจที่ได้รับเพื่อให้ผลประโยชน์ต่อส่วนรวมจนส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมที่ดีในหน่วยงานทางการศึกษา เกิดวัฒนธรรมแห่งการแบ่งปัน นำพาสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน โดยไม่ก่อให้เกิดการบังคับ ช่มชู้ ได้รับความยอมรับในภาพรวมจากภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานทางการศึกษา ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ซอฟต์แวร์กับคุณลักษณะผู้บริหารจิตอาสาต้นแบบ

ที่มา: พัฒนาและสังเคราะห์โดยคณะผู้เขียน

สรุป

ซอฟต์แวร์เป็นทีกล่าวถึงอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ซอฟต์แวร์ เป็นการชักจูงให้ผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจเกิดการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือปฏิบัติตามความประสงค์รวมถึงดำเนินงานตามเป้าหมาย ผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยปราศจากการบังคับ ช่มชู้ ซึ่งเกิดจาก กระบวนการ 4 ขั้น ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์ 2) การยอมรับ 3) ความเชื่อ และ 4) ค่านิยม ซอฟต์แวร์สามารถนำมาใช้ได้ทั้งในเจตนาที่ดีและเจตนาที่ไม่ดี หากผู้บริหารใช้ซอฟต์แวร์ชักจูงครูและและบุคลากรทางการศึกษาจนเกิดค่านิยมที่ไม่ดีจะส่งผลเสียเป็น

อย่างมากต่อหน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารจึงควรใช้ซอฟต์แวร์ในทางที่ดีและมีกรอบคอยควบคุมการใช้ซอฟต์แวร์ ดังนั้นผู้บริหารควรเป็นผู้บริหารที่มีคุณลักษณะอันที่ประสงค์ตามโครงการจิตอาสาพระราชทาน 904 7 ประการ ได้แก่ 1) มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง 2) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ ห่วงดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน 3) มีวินัยและความรับผิดชอบ เคารพกฎหมายบ้านเมือง 4) มีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย 5) ไม่ดื่มสุราหรือใช้สารเสพติดอื่นใดในขณะปฏิบัติงาน 6) มีจิตใจเข้มแข็งและมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวม และ 7) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงาม ผู้ที่รู้จักรับรู้การเคารพผู้ใหญ่ ด้วยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 7 ประการนี้ ผู้บริหารมีแนวทางในการใช้ซอฟต์แวร์ได้อย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดี จนเป็นผู้บริหารต้นแบบด้านจิตอาสา เป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติตน นำพาครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ คำนึงประโยชน์ที่เกิดกับสังคมส่วนรวมเป็นหลัก ในท้ายที่สุดจะก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการแบ่งปันในหน่วยงานทางการศึกษาจนเป็นองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- ชาดา เจริญวิทยา. (2565). ซอฟต์แวร์เพื่อส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในตลาดพลู. *เอเชียปริทัศน์*, 43(2), 71.-82
- เทพรัตน์ ดาวเรือง. (2560). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอยะหาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. การค้นคว้าอิสระ คม. (การบริหารการศึกษา) ยะลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พรทิพย์ ดันติวิเศษศักดิ์ และ เพียรใจ โพธิ์ถาวร. (2566). การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคและการเลียนแบบวัฒนธรรมผ่านซอฟต์แวร์ด้านละครไทยสู่มิติความยั่งยืนของประเทศทางเศรษฐกิจและสังคม-มุมมองของผู้บริโภคชาวจีนยุค Gen Z. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 25(1), 221
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (14 สิงหาคม 2542). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116 ตอนที่ 74ก หน้า 1-3
- พีระ เจริญวัฒนกุล. (2561). พินิจแนวคิด Soft Power อย่างจริงจัง ปัญหาและความเข้าใจผิดในการประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ในงานวิชาการไทย.
- ภัทรานิษฐ์ พุฒิเรืองศักดิ์ และ ไพฑูรย์ แววงค์. (2566). ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. *Journal of Integration Social Sciences and Development*, 1(1), 38.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. <https://dictionary.orst.go.th/>.
- วราภรณ์ เหลืองวิไล , ศิริจันทร์รัตน์ กาญจนบุญชู และ ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร. (2564). พัฒนาการจิตอาสาตามบริบทของประเทศไทย. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 13(1), 338.

ศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน. *ความเป็นมาของจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ*.

<https://www.royaloffice.th/จิตอาสา/เรื่องความรู้/ประวัติความเป็นมา/>

ศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน. *คุณสมบัติและการรับสมัครจิตอาสา*.

<https://www.royaloffice.th/จิตอาสา/เรื่องความรู้/คุณสมบัติ-การรับสมัคร/>

สุริชาติ บำรุงสุข. (2557). *Soft Power* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุลสารความมั่นคงศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ.

สุริยา เตยสร้อย ปณฐวิชญ์ สุขศิริปานรัชต์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2565). การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคเปลี่ยนโลก. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 18(2), 82-83.

อาคม มากมีทรัพย์. (2557). จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(87), 307.

อิงอร เนตรานนท์. (2563). พลังอำนาจแห่งชาติซอฟต์แวร์เวอร์ชันของไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*, 11(1), 33-34.